

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์
พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 364 คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดต่างๆ
จำนวน 43 แห่ง ทั่วประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 91 ข้อ จำแนกเป็นตัวประกอบ 8 ด้าน ได้แก่
ความสามารถด้านการสอน มีจำนวน 19 ข้อ สมรรถนะเชิงวิชาชีพการพยาบาล มีจำนวน 8 ข้อ
ความสามารถด้านวิชาการ มีจำนวน 16 ข้อ คุณลักษณะส่วนบุคคล มีจำนวน 27 ข้อ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีจำนวน 6 ข้อ การบริหารจัดการ มีจำนวน 4 ข้อ การใช้เทคโนโลยี
มีจำนวน 4 ข้อ และการวัดและประเมินผล มีจำนวน 7 ข้อ แบบวัดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับการคำนวณหาความตรงจากสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS^x คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ตาม Model ชื่อ Image
Factor Analysis และ หมุนแกนแบบออร์โธกอนอล(Orthogonal) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax)

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีจำนวน 13 ตัวประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ
2)ความเป็นนักวิชาการ 3) การสอนในคลินิก 4) การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ 5) บุคลิกภาพ
ส่วนตน 6) การปฏิบัติกรพยาบาล 7) การรู้จักตนเอง 8) ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทาง
การพยาบาล 9) การเป็นที่พึงพอใจ 10) การพัฒนาการพยาบาล 11) ศิลปะการนิเทศ 12) การไม่รู้
13) จรรยาบรรณนักวิจัย โดยเรียงลำดับจากค่าผลรวมความแปรปรวนของตัวประกอบจากมาก

ไปหาน้อย ซึ่งตัวประกอบทั้ง 13 ตัวตัวประกอบ มีค่าความแปรปรวนรวมกัน 70.182 คิดเป็นร้อยละ 60.069

2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรย่อยที่อธิบายแต่ละตัวประกอบ

2.1 ตัวประกอบความเป็นพยาบาลวิชาชีพ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 37.296 คิดเป็นร้อยละ 40.985 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 17 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงความเป็นพยาบาลวิชาชีพ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 26 ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการ ความพึงพอใจ สิทธิของผู้ใช้บริการ คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน
- ข้อกระทงที่ 27 ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเต็มใจและเต็มกำลัง ความสามารถ
- ข้อกระทงที่ 40 ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง
- ข้อกระทงที่ 49 วางตัวและแสดงตนเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์
- ข้อกระทงที่ 51 มีความมั่นคงทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้
- ข้อกระทงที่ 52 ยอมรับฟังคำวิจารณ์เพื่อพัฒนาตนเอง
- ข้อกระทงที่ 54 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ข้อกระทงที่ 56 มองโลกในแง่ดี
- ข้อกระทงที่ 58 มีความจริงใจ
- ข้อกระทงที่ 59 ซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่
- ข้อกระทงที่ 60 ตรงต่อเวลา
- ข้อกระทงที่ 61 เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ข้อกระทงที่ 62 มีความรับผิดชอบสูง
- ข้อกระทงที่ 63 มีความเอื้ออาทรต่อนักศึกษา และผู้ให้บริการ
- ข้อกระทงที่ 64 มีความเสียสละ
- ข้อกระทงที่ 65 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและศรัทธาในวิชาชีพ
- ข้อกระทงที่ 75 มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ให้บริการ และผู้ร่วมงาน

2.2 ตัวประกอบความเป็นนักวิชาการ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 3.896 คิดเป็นร้อยละ 4.281 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 16 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงความเป็นนักวิชาการ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 30 ริเริ่มความรู้ใหม่ๆ ด้านการพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อกระทงที่ 33 ให้การสนับสนุนผู้เรียนได้ใช้วิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง
- ข้อกระทงที่ 35 มุ่งมั่นในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการดูงานอบรม เข้าร่วมประชุม เป็นวิทยากรและศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการพยาบาล
- ข้อกระทงที่ 36 มีการทำวิจัยหรือสร้างผลงานทางวิชาการ
- ข้อกระทงที่ 37 สามารถนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมวิชาการทั้งในและนอกหน่วยงานและเผยแพร่ในวารสารทางการพยาบาล
- ข้อกระทงที่ 38 นำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการสอนทางคลินิกได้
- ข้อกระทงที่ 41 กล้าเสนอความคิดเห็นต่อสังคมบนพื้นฐานของความเป็นนักวิชาการ
- ข้อกระทงที่ 53 มีไหวพริบ ปฏิภาณดี
- ข้อกระทงที่ 57 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- ข้อกระทงที่ 72 เรียนรู้ เข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรมและยอมรับในความแตกต่างของบุคคล
- ข้อกระทงที่ 76 มีทักษะในการโต้ตอบ ปฏิเสธและเจรจาต่อรองเพื่อประโยชน์อันชอบธรรม
- ข้อกระทงที่ 80 บริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อกระทงที่ 81 ศึกษาและเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อกระทงที่ 82 มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์
- ข้อกระทงที่ 83 สามารถอธิบายและสาธิตการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการพยาบาลรวมทั้งการบำรุงรักษาได้อย่างเหมาะสม
- ข้อกระทงที่ 84 มีความสามารถในการใช้ระบบเครือข่ายข้อมูล(Internet) ในการติดต่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ทางการพยาบาล

2.3 ตัวประกอบการสอนในคลินิก มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 3.160 คิดเป็นร้อยละ 3.473 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 15 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงการสอนในคลินิก ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 1 ปฐมนิเทศนักศึกษาให้เข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการของการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน
- ข้อกระทงที่ 3 มีความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในภาคปฏิบัติได้สอดคล้องกับสภาพการณ์จริง
- ข้อกระทงที่ 4 สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- ข้อกระทงที่ 5 มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ
- ข้อกระทงที่ 6 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง
- ข้อกระทงที่ 7 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบอาจารย์เพื่อซักถามเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
- ข้อกระทงที่ 8 ใช้วิธีการสอนในคลินิกหลายรูปแบบ
- ข้อกระทงที่ 9 ให้คำชี้แจงและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
- ข้อกระทงที่ 10 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้นำหลักการต่างๆ ตามทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล
- ข้อกระทงที่ 11 ให้ความอิสระแก่นักศึกษาในการถามคำถามหรือช่วยในการค้นคว้าแสวงหาความรู้
- ข้อกระทงที่ 12 ปรับปรุงวิธีการสอนและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการสอนได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและจำนวนนักศึกษา
- ข้อกระทงที่ 13 สามารถให้ความกระจ่างในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการหรือเหตุผล
- ข้อกระทงที่ 14 นิเทศและประเมินผลงานซึ่งได้รับมอบหมายได้เหมาะสม
- ข้อกระทงที่ 15 สามารถควบคุม กำกับ ติดตามงานและตรวจสอบคุณภาพงานของนักศึกษา
- ข้อกระทงที่ 16 ให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

2.4 ตัวประกอบการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 2.040 คิดเป็นร้อยละ 2.242 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 7 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 85 อธิบายหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษาเข้าใจ
- ข้อกระทงที่ 86 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลงานของนักศึกษา
- ข้อกระทงที่ 87 ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยศึกษาถึงความสามารถของนักศึกษาอย่างแท้จริง
- ข้อกระทงที่ 88 มีเกณฑ์ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานที่ชัดเจน
- ข้อกระทงที่ 89 บอกความก้าวหน้าของการเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาทราบเป็นระยะๆ
- ข้อกระทงที่ 90 มีความยุติธรรมในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา
- ข้อกระทงที่ 91 หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกแต่ละทักษะมีการสรุปปัญหาการฝึกปฏิบัติงาน ร่วมกับเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

2.5 ตัวประกอบบุคลิกภาพส่วนตัว มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.975 คิดเป็นร้อยละ 2.170 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 6 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงบุคลิกภาพส่วนตัว ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 44 บุคลิกภาพสง่าผ่าเผย เป็นที่ยอมรับ
- ข้อกระทงที่ 45 มีสุขภาพ ด้านร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพอนามัย
- ข้อกระทงที่ 46 แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เหมาะสม
- ข้อกระทงที่ 47 กิริยามารยาทสุภาพ เรียบร้อย
- ข้อกระทงที่ 48 สีน่ายิ้มแย้มแจ่มใส ทำทางเป็นมิตร
- ข้อกระทงที่ 50 ลักษณะท่าทางกระฉับกระเฉง ว่องไวและมีชีวิตชีวา

2.8 ตัวประกอบความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.502 คิดเป็นร้อยละ 1.650 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 4 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการแพทย์พยาบาล ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 2 มีความรู้ทางศาสตร์การพยาบาลและประยุกต์สู่การปฏิบัติได้ดี
- ข้อกระทงที่ 28 มีความรู้ในหลักการพยาบาล ทฤษฎีการพยาบาลและศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างแม่นยำ
- ข้อกระทงที่ 29 มีความรู้และความเข้าใจ ในการจัดรูปแบบการให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนตามนโยบายการพัฒนาสาธารณสุขของประเทศ
- ข้อกระทงที่ 76 มีความรู้และเข้าใจในภารกิจและขอบข่ายงานด้านการจัดการเรียนการสอนในคลินิก

2.9 ตัวประกอบการเป็นที่พึงทางใจ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.389 คิดเป็นร้อยละ 1.526 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 4 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงการเป็นที่พึงทางใจ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

- ข้อกระทงที่ 67 รักษาความลับของนักศึกษาและผู้ให้บริการ
- ข้อกระทงที่ 68 พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือและเต็มใจช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ให้บริการ
- ข้อกระทงที่ 69 เป็นที่พึงทางใจให้แก่ผู้เรียนในขณะปฏิบัติการพยาบาล
- ข้อกระทงที่ 70 เป็นบุคคลที่ผู้เรียนสามารถให้ความไว้วางใจ

2.10 ตัวประกอบการพัฒนาการพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.376 คิดเป็นร้อยละ 1.512 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 2 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของตัวประกอบด้านนี้ พบว่า ข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึง การพัฒนาการพยาบาล ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 24 ประเมินผลการพยาบาลได้ และปรับปรุงแผนการพยาบาล
ให้เหมาะสมกับสภาพผู้ให้บริการอยู่เสมอ

ข้อกระทงที่ 32 เลือกสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการพยาบาล

2.11 ตัวประกอบศิลปะการนิเทศ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบ
เท่ากับ 1.286 คิดเป็นร้อยละ 1.413 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 3 ข้อ เมื่อ
พิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงศิลปะการนิเทศ
ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 17 มีการสร้างแรงจูงใจและเสริมแรงให้แก่นักศึกษา

ข้อกระทงที่ 18 มีศิลปะในการตำหนิและชมเชยนักศึกษา

ข้อกระทงที่ 19 สามารถผ่อนคลายสถานการณ์ ผ่อนคลายตนเองและ
นักศึกษา

2.12 ตัวประกอบการใฝ่รู้ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.200
คิดเป็นร้อยละ 1.318 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 3 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบาย
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
ของตัวประกอบด้านนี้ พบว่า ข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึง การใฝ่รู้ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 31 มีความใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
อยู่เสมอ

ข้อกระทงที่ 34 สนใจใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต

ข้อกระทงที่ 39 ช่างสังเกตและช่างสงสัย รักการค้นคว้าและแสวงหาคำตอบ

2.13 ตัวประกอบจรรยาบรรณนักวิจัย มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบ
เท่ากับ 1.180 คิดเป็นร้อยละ 1.297 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 2 ข้อ เมื่อ
พิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงจรรยาบรรณนักวิจัย
ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 42 ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัยจากผู้อื่น

ข้อกระทงที่ 43 มีจรรยาบรรณของนักวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตัวประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

จากผลการวิจัยพบว่าตัวประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีตัวประกอบทั้งหมด 13 ตัวประกอบ ได้แก่ ตัวประกอบที่ 1 ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบสูงที่สุดเท่ากับ 37.296 ตัวประกอบที่ 2 ความเป็นนักวิชาการ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 3.896 ตัวประกอบที่ 3 การสอนในคลินิก มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 3.160 ตัวประกอบที่ 4 การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 2.040 ตัวประกอบที่ 5 บุคลิกภาพส่วนตัว มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.975 ตัวประกอบที่ 6 การปฏิบัติกรพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.659 ตัวประกอบที่ 7 การรู้จักตนเอง มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.596 ตัวประกอบที่ 8 ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.502 ตัวประกอบที่ 9 การเป็นที่พึงพอใจ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.389 ตัวประกอบที่ 10 การพัฒนาการพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.376 ตัวประกอบที่ 11 ศิลปะการนิเทศ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.502 ตัวประกอบที่ 12 การใฝ่รู้ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.384 ตัวประกอบที่ 13 จรรยาบรรณนักวิจัย มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.376

เมื่อพิจารณาผลการวิจัย ตัวประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่าตัวประกอบทั้ง 13 ตัวประกอบ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบจากมากไปหาน้อยตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ตาม Model ชื่อ Image Factor Analysis และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล(Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์(Varimax) ที่สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของตัวประกอบทุกตัวแปรได้ครบถ้วน โดยตัวประกอบหลังๆ จะอธิบายค่าความแปรปรวนได้น้อยลงตามลำดับ และทุกตัวประกอบที่ได้จะเป็นอิสระต่อกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน (ดิเรก ศรีสุข, 2529 ; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2537 ; อุทุมพร จามรมาน, 2532)

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามิตัวประกอบจำนวน 13 ตัว ได้แก่ ตัวประกอบที่ 1 ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ ตัวประกอบที่ 2 ความเป็นนักวิชาการ ตัวประกอบที่ 3 การสอนในคลินิก ตัวประกอบที่ 4 การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ตัวประกอบที่ 5 บุคลิกภาพส่วนตัว ตัวประกอบที่ 6 การปฏิบัติการพยาบาล ตัวประกอบที่ 7 การรู้จักตนเอง ตัวประกอบที่ 8 ความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล ตัวประกอบที่ 9 การเป็นที่พึงพอใจ ตัวประกอบที่ 10 การพัฒนาการพยาบาล ตัวประกอบที่ 11 ศิลปะการนิเทศ ตัวประกอบที่ 12 การใฝ่รู้ และตัวประกอบที่ 13 จรรยาบรรณนักวิจัย

2. ตัวแปรที่อธิบายลักษณะตัวประกอบ

2.1 ตัวประกอบที่อธิบายถึงความเป็นพยาบาลวิชาชีพ เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบสูงที่สุดคือร้อยละ 40.985 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .341 - .729 มีข้อกระทงจำนวน 17 ข้อประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 62 มีความรับผิดชอบสูง (.729) มนุษย์จะต้องกำหนดความรับผิดชอบที่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกัน เช่นเดียวกับวิชาชีพการพยาบาลจะต้องกำหนดความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามความสามารถ ซึ่งการปฏิบัติการพยาบาลเป็นการรักษาและปฏิบัติการพยาบาลต่อมนุษย์โดยตรง ในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจะต้องกระทำอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง แม่นยำตลอดเวลา ดังนั้นอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก นอกจากจะมีบทบาทของผู้สอนในฐานะผู้อำนวยการในการเรียนรู้ของนักศึกษาแล้ว ยังมีบทบาทในความเป็นพยาบาลวิชาชีพที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อขอบเขตของพยาบาลวิชาชีพตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย การจัดการเรียนการสอนในคลินิกอาจารย์พยาบาลจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบ จึงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้ทั้งด้านทักษะและคุณธรรมที่จะถ่ายทอด และฝึกฝนให้นักศึกษา ได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้องตรงตามเป้าหมายของวิชาชีพ ซึ่งในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของอาจารย์พยาบาลอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการด้วย ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ และหน้าที่ของการเป็นครูไปพร้อมๆ กัน จึงจะทำให้การเรียนการสอนในคลินิกบรรลุตามวัตถุประสงค์

ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่า อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้องมีความเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง (สมคิด รักษาสมัย และ ประพนอม โททกานนท์, 2525 : 30-32) ละออ หุตางกูร (2536 : 2) ยังได้กล่าวถึง คุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ส่งผลให้การพยาบาลมีคุณภาพตามความมุ่งหวังของแพทย์ว่า พยาบาลวิชาชีพจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mogan & Knox (1987) Verginia (1965) พนอพรรณ สุรสิทธิ์ (2519) วารุณี มีเจริญ (2534) ได้กล่าวถึง อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ว่า อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้องมีความรับผิดชอบสูง ข้อกระทงข้อนี้ มีน้ำหนักสูงที่สุดของตัวประกอบ แสดงว่า ลักษณะความเป็นพยาบาลวิชาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง เป็นข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่าง แสดงคะแนนความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ในข้อกระทงนี้มากที่สุด

ข้อกระทงที่ 59 ชื่อสัจย์ต่อตนเองและหน้าที่ (.716) พยาบาลวิชาชีพได้รับความคาดหวังในเรื่องของความซื่อสัตย์ เนื่องจากวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องกระทำและรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้ป่วย และผู้ป่วยฝากชีวิตไว้กับพยาบาล ผู้ป่วยจะมีความรู้สึกไว้วางใจในพยาบาลที่ให้การดูแลและปฏิบัติการพยาบาลโดยตรง พยาบาลวิชาชีพทุกคนยังต้องซื่อสัตย์ต่อหลักการ ต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อนร่วมทีมสุขภาพ และที่สำคัญคือชื่อสัจย์ต่อตนเองควบคู่ไปกับความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพการพยาบาล ถ้าอาจารย์พยาบาลขาดความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติการพยาบาลจะก่อให้เกิดผลเสียกับนักศึกษา ผู้รับบริการ เพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อนร่วมทีมสุขภาพ และวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งความคาดหวังของวิชาชีพการพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การการพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ ความซื่อสัตย์ เป็นคุณลักษณะหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีความซื่อสัตย์ (Reece, อ้างถึงใน กรุณาแดงสุวรรณ, 2539 : 38) สำหรับสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย แม้ว่าจะไม่มีกำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพไว้ แต่ก็มีผู้อาวุโสในวงการพยาบาลไทยได้ระบุคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และประพฤติตนปฏิบัติตนโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ (สมจิตต์ กาญจนโภคิน, 2535 : 27-39)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมี ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Verginia (1965) ศรสวาท ชัยเศรษฐ (2536) ศรีสุดา งามช้า (2540) ได้กล่าวถึง ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ ของอาจารย์พยาบาลซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นพยาบาลวิชาชีพว่า ความซื่อสัตย์ จะผดุงให้การประกอบ

วิชาชีพการพยาบาลมีคุณภาพสูง ดังนั้นพยาบาลวิชาชีพทุกคนจะต้องตระหนักและรักษาจรรยาแห่งวิชาชีพด้วย ข้อกระทงข้อนี้ มีน้ำหนักสูงรองอันดับที่ 1 ของตัวประกอบนี้ แสดงว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ เห็นสำคัญว่า จะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ ซึ่งเป็นข้อกระทงกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกในข้อกระทงนี้รองลงมา

ข้อกระทงที่ 60 ตรงต่อเวลา (.684) เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและน่าเคารพให้แก่อาจารย์พยาบาล ซึ่งสถาบันการศึกษาพยาบาลได้กำหนดการจัดการเรียนการสอนในคลินิกไว้เป็นตารางเวลาที่แน่นอนในแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์พยาบาลจึงต้องเป็นคนที่ตรงต่อเวลาในการสอนทางคลินิก ตลอดจนการตรวจงานของนักศึกษาให้เสร็จตามกำหนด การนัดนักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ การบันทึกข้อมูล เช่น การทำบัญชีรายชื่อของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในคลินิก การส่งคะแนนการฝึกภาคปฏิบัติ การทำสมุดรายงานจะต้องเสร็จตามกำหนดเวลาด้วย

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ มีคุณลักษณะของการตรงต่อเวลา แต่จากการศึกษาของ กรุณา แดงสุวรรณ (2539) พบว่า การตรงต่อเวลาเป็นคุณลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล และจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าไม่มีงานวิจัยใดที่กล่าวถึง การตรงต่อเวลาของพยาบาลวิชาชีพ เนื่องจากความเป็นพยาบาลวิชาชีพนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ จึงส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความตรงต่อเวลา

ข้อกระทงที่ 65 มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและศรัทธาในวิชาชีพ (.683) เนื่องจากการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพจะทำให้อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกรพยาบาลมีความสุขและมีประสิทธิภาพ (กรองไค อุณหสูต, 2539 : 41) เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีคุณภาพ ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกอาจารย์พยาบาลสามารถปลุกฝังให้นักศึกษาพยาบาลมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เกิดความเลื่อมใส และศรัทธาในวิชาชีพ การพยาบาลตั้งแต่เข้าเรียน ตลอดจนจบหลักสูตร

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมียเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและศรัทธาในวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุดา งามขำ (2540) พบว่า อาจารย์พยาบาลสามารถถ่ายทอดเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและศรัทธาในวิชาชีพให้นักศึกษาได้ ดังนั้นอาจารย์พยาบาลในฐานะพยาบาลวิชาชีพคนหนึ่ง จะต้องช่วยกันส่งเสริมคุณค่าแห่งวิชาชีพและรักษาภาพลักษณ์ของวิชาชีพ เพื่อให้สังคมยอมรับ ให้เกียรติ และยกย่องวิชาชีพ จะทำให้นักศึกษามีใจและต้องการเป็นสมาชิกของวิชาชีพ

ข้อกระทงที่ 63 มีความเชื่ออาทรต่อนักศึกษาและผู้ให้บริการ (.678) อาจารย์พยาบาลจะต้องมีความเชื่ออาทรต่อนักศึกษา โดยดูแล ช่วยเหลือ และเอาใจใส่นักศึกษาพยาบาล ในการนำความรู้ทางการพยาบาลประยุกต์สู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ : 18-19) ส่วนผู้ให้บริการนั้นอาจารย์พยาบาลก็ต้องปฏิบัติกาพยาบาลด้วยความเห็นอกเห็นใจ มีความเต็มใจและจริงใจในการดูแล ช่วยเหลือผู้ให้บริการ จะทำให้ผู้ให้บริการให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล (ละออ หุตางกูร : 2) ซึ่งความคาดหวังของวิชาชีพการพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ ความเชื่ออาทร เป็นคุณลักษณะหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีความเชื่ออาทรด้วย (Reece, อ้างถึงใน กฤษฎา แดงสุวรรณ, 2539 : 38)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความเชื่ออาทรต่อนักศึกษาและผู้ให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Virginia (1965) Margaret (1966) ศรีสวาท ชัยดรอน (2536) ศรีสุตา งามร่ำ (2540) กล่าวถึง ความเชื่ออาทรที่อาจารย์พยาบาลมีต่อนักศึกษาและผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทางคลินิก

ข้อกระทงที่ 64 มีความเสียสละ (.575) เป็นการสละประโยชน์สุขส่วนตน เพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนตน ซึ่งเป็นธรรมชาติของผู้นำทางด้านสุขภาพ ซึ่งตรงกับความคาดหวังของวิชาชีพการพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือมีความเสียสละ เป็นคุณลักษณะหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีการเสียสละ (Reece, อ้างถึงใน กฤษฎา แดงสุวรรณ, 2539 : 38) สำหรับสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ยังไม่มีการกำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ แต่ก็มีผู้อาวุโสในวงการพยาบาลไทยได้ระบุคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีว่าจะต้องมีความเสียสละ (สมจิตต์ กาญจนโกคิน, 2535 : 27-39) สอดคล้องกับจอมจักร จันทรสกุล และ พรจันทร์ สุวรรณชาติ ได้คาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพว่าจะต้องมีความเสียสละแม้แต่ความสุขส่วนตัวให้กับงานได้ (กฤษฎา แดงสุวรรณ, 2539 : 31-33)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความเสียสละ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา แดงสุวรรณ (2539) สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540)

ข้อกระทงที่ 61 เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (.522) จะครอบคลุมบทบาทของพยาบาลวิชาชีพใน 4 บทบาท คือ บทบาทผู้นำ บทบาทผู้เปลี่ยนแปลง บทบาทผู้ร่วมงาน และ

บทบาทที่ปรึกษา นอกจากนี้ลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาลระดับวิชาชีพย่อมต้องการบุคคลที่มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำมาเป็นผู้ปฏิบัติ และยังเป็นความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้พยาบาลวิชาชีพมีคุณลักษณะเป็นผู้นำ (Burns, Lapine & Andrewns, อ้างถึงใน กรุณาแดงสุพรรณ, 2535 : 34-35) ซึ่งสอดคล้องกับ คุณอุดม สุภาไตร และ สมจิตต์ กาญจนโกศล (2535 : 27-39) ได้ระบุคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพตามความคาดหวังของวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ การมีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะมีการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณาแดงสุพรรณ (2539) เป็นการสร้างความเชื่อถือให้แก่นักศึกษา และผู้ร่วมงานว่าตนเองเป็นผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี

ข้อกระทงที่ 58 มีความจริงใจ (.503) เป็นการสร้างความเชื่อถือให้แก่นักศึกษา ผู้รับบริการ และผู้ร่วมงานว่าตนเองเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวง

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความจริงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณาแดงสุพรรณ (2539) พยาบาลวิชาชีพจะมีคุณลักษณะของความเป็นมิตร อ่อนน้อม จริงใจ

ข้อกระทงที่ 49 มีการวางตัวและแสดงตนเหมาะสมกับโอกาส และสถานการณ์ (.497) การมีความเชื่อมั่นในตนเอง วางตนได้เหมาะสมทั้งในขณะสอนและปฏิบัติการพยาบาล จะส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเชื่อถือและเลื่อมใสศรัทธาในตัวของอาจารย์พยาบาล

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการวางตัวและแสดงตนเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณาแดงสุพรรณ (2539) สุภาพ อารีเชื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2542) Verginia (1965) Margaret (1966) Mogan & Knox (1985) Mogan & Knox (1987) Sieh & Bell (1994) Benor & Leviyof (1997)

ข้อกระทงที่ 51 มีความมั่นคงทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้ดี (.494) ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิกซึ่งเป็นการศึกษาจากประสบการณ์จริง ซึ่งไม่สามารถควบคุมสภาวะแวดล้อมได้ ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่หวั่นไหวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในคลินิก ซึ่งตรงกับความคาดหวังของวิชาชีพการพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพของ

องค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ คือ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ต้องให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ (Reece, อ้างถึงในกรรณา แดงสุวรรณ, 2539 : 38) สอดคล้องกับจอมจักร จันทรสกุล ได้คาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ จะต้องรู้จักเก็บอารมณ์โกรธ ไม่แสดงออกแม้ทางวาจาและใจ (กรรณา แดงสุวรรณ, 2539 : 31-32)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Margaret (1966) กรรณา แดงสุวรรณ (2539) สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) ซึ่งได้กล่าวถึง การมีความมั่นคงทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้ดี จะทำให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล โดยไม่ลังเลหรือหวั่นไหว ไม่วิตกกังวลมากเกินไป และกล้าเผชิญกับภัยอันตราย

ข้อกระทงที่ 27 ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเต็มใจและเต็มกำลัง ความสามารถ (.481) เนื่องจากอาจารย์พยาบาลเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากทางการสอนในคลินิกโดยเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ในคลินิก สอนความรู้ใหม่ แนะนำให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนสร้างเสริมทัศนคติที่ดีแก่นัก อาจารย์จะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเต็มใจเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาล จะเห็นได้ว่าความสามารถของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ยังช่วยเสริมพัฒนาการของนักศึกษาในด้านพุทธิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย (สมคิด รักษาสัตย์ และ ประพนอม โอทกานนท์, 2525 : 36)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเต็มใจและเต็มกำลัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Verginia (1965) Margaret (1966) กรรณา แดงสุวรรณ (2539) ศรีสุดา งามช้า (2540) สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2542)

ข้อกระทงที่ 52 ยอมรับฟังคำวิจารณ์เพื่อพัฒนาตนเอง (.472) โดยเหตุที่งานพยาบาลเป็นงานที่หนัก ทำงานเกี่ยวกับมนุษย์โดยตรง ซึ่งตรงกับความคาดหวังของวิชาชีพ การพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ การมีทัศนคติที่ดีต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ เป็นคุณลักษณะหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาล

วิชาชีพที่ดีจะต้องมีการยอมรับฟังคำวิจารณ์จากผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเอง (Reece, อ้างถึงใน กรุณา แดงสุวรรณ, 2539 : 38) ในปัจจุบันมีการทำงานของพยาบาลจะทำงานในรูปแบบของทีมสุขภาพ อาจารย์พยาบาลก็เปรียบเสมือนบุคลากรในทีมสุขภาพด้วย ดังนั้นในการปฏิบัติการพยาบาล ถ้ามีข้อบกพร่องที่อาจทำให้เกิดผลเสียต่อผู้ใช้บริการ นักศึกษาอาจารย์พยาบาลควรจะยอมรับฟังคำวิจารณ์จากผู้อื่นและมีทัศนคติที่ดีต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อพัฒนาตนเองในเชิงสร้างสรรค์

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการยอมรับฟังคำวิจารณ์เพื่อพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Verginia (1965) Margaret (1966) กรุณา แดงสุวรรณ (2539) นันทนา น้าฝน (2526) วาฤทธิ์ มีเจริญ (2529) ศรีสุดา งามขำ (2540) สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ (2540) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริระยา สัมมาวาจ (2542)

ข้อกระทงที่ 26 ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการ ความพึงพอใจ สิทธิของผู้ใช้บริการ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน (.466) เนื่องจากสังคมในปัจจุบันและในอนาคตจะมีลักษณะของสังคมที่เป็นแบบย่อยแยกและเน้นความเป็นปัจเจกบุคคล ประกอบกับประชาชนมีความรู้และให้ความสนใจทางด้านสุขภาพมากขึ้น การปฏิบัติการพยาบาลจะต้องคำนึงถึงการพยาบาลเป็นรายบุคคล โดยให้ความสำคัญกับความ ต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เมื่อพยาบาลจะปฏิบัติการพยาบาลให้กับผู้รับบริการหรือบุคคลใดก็ตามย่อมรู้สึกเคารพในความเป็นบุคคลของผู้รับบริการคนนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจุดเปลี่ยนงานบริการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ของพวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2539 : 6) เสนอว่างานบริการพยาบาลต้องมุ่งเป้าหมายที่ผู้ใช้บริการหรือลูกค้า ต้องพิจารณาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับปัญหาสิทธิมนุษยชน คำนึงถึงความเป็นธรรม ความเสมอภาคในสังคม สิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพ ซึ่งข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2530 และจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ซึ่งพยาบาลทุกคนจะต้องยึดเป็นหลักในการปฏิบัติการพยาบาล ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้บริการพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการโดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และสามารถพิทักษ์สิทธิ์และผลประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้บริการได้

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการ ความพึงพอใจ สิทธิของผู้ใช้บริการ ศักดิ์ศรีความ

เป็นมนุษย์ และความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา แดงสุวรรณ (2539) สุทธิรัตน์ ทิมพ์พงศ์ (2540)

ข้อกระทงที่ 75 มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ให้บริการ และผู้ร่วมงาน (.439) วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องทำงานร่วมกับทีมสหวิทยาการ ในการประสานการดูแลผู้ให้บริการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพล จินดาวัฒน์ (2539 : 6) กล่าวว่า วิชาชีพพยาบาลต้องทำเพื่อคนส่วนใหญ่เพื่อสันติสุขของมนุษยชาติ ดังนั้น อาจารย์พยาบาลในฐานะที่เป็นพยาบาลวิชาชีพคนหนึ่งจำเป็นต้องมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับ นักศึกษา ผู้ให้บริการและผู้ร่วมงาน

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ให้บริการและผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Davidhizar & McBride (1985) Mogan & Knox (1987) กัญญา มั่งคั่งสง่า (2539) นันทนา น้ำฝน (2526) วารุณี มีเจริญ (2539)

ข้อกระทงที่ 40 ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง (.377) การปฏิบัติการพยาบาลเป็นการปฏิบัติต่อมนุษย์โดยตรง ในการปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยที่มีปัญหาของสุขภาพ พยาบาลจะต้องตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง แม่นยำตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนในคลินิกอาจารย์พยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของอาจารย์พยาบาลอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการด้วย ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจะเป็นแบบอย่างในการถ่ายทอดการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูงต่อชีวิตของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mogan & Knox (1987) Virginia (1965) วารุณี มีเจริญ (2534)

ข้อกระทงที่ 56 มองโลกในแง่ดี (.375) ซึ่งตรงกับความคาดหวังของวิชาชีพ การพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ มีทัศนคติที่ดี จึงแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีการมองโลกในแง่ดี (Reece,

อ้างถึงใน กรูนา แดงสุวรรณ, 2539 : 38 ; ทศนา บุญทอง, 2535 : 203) สอดคล้องกับ คุณอุดม สุภาไตร และ สมจิตต์ กาญจนโกศล (2535 : 27-39) ได้ระบุคุณลักษณะของ พยาบาลวิชาชีพตามความคาดหวังของวิชาชีพพยาบาล คือ การมองสังคมในแง่ดี

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการ มองโลกในแง่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Davidhizar & McBride (1985) Mogan & Knox (1987) นันทนา น้ำฝน (2526) วารุณี มีเจริญ (2539)

ข้อกระทงที่ 54 มีความเชื่อมั่นในตนเอง (.341) ซึ่งตรงกับความคาดหวังของ วิชาชีพการพยาบาลต่อคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพขององค์การพยาบาลแห่งชาติสหรัฐ อเมริกา (National League of Nursing) ได้กำหนดคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดี คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงแสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพที่ดีจะต้องมีความ เชื่อมั่นในตนเอง (Reece, อ้างถึงใน กรูนา แดงสุวรรณ, 2539)

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีความ เชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mogan & Knox (1987) Benor & Leviyof (1997) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2542)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบความเป็นพยาบาลวิชาชีพนี้ ส่วนใหญ่ได้ย้าย กลุ่มมาจากตัวประกอบของคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งกลุ่มตัวประกอบ ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นบทบาทหนึ่งของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ดังนั้นอาจารย์ พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้อง มีความรับผิดชอบสูง ซื่อสัตย์ต่อตนเองและหน้าที่ ตรงต่อเวลา มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและศรัทธาในวิชาชีพ มีความเอื้ออาทรต่อนักศึกษาและ ผู้ใช้บริการ มีความเสียสละ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความจริงใจ วางตนและแสดงตนเหมาะสม กับโอกาสและสถานการณ์ มีความมั่นคงทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้ดี ปฏิบัติการพยาบาล ด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ ยอมรับฟังคำวิจารณ์เพื่อพัฒนาตนเอง ปฏิบัติ การพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการความพึงพอใจ สิทธิของผู้ใช้บริการ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา ผู้ใช้บริการและผู้ร่วมงาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ต้องมีความ รับผิดชอบต่อสังคม มองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ตัวประกอบที่อธิบายถึงความเป็นนักวิชาการ ตัวประกอบนี้มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 4.281 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .344 - .728 มีข้อกระทงจำนวน 16 ข้อ ประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 30 ริเริ่มความรู้ใหม่ๆ ด้านการพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ (.344) เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาล ดังที่อำพล จินดาวัฒนะ (2539 : 29) กล่าวว่า สิ่งที่พยาบาลควรให้ความสนใจ คือการมีค่านิยมที่ดีต่อการแสวงหา ความรู้ การคิดและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อกระทงที่ 33 ให้การสนับสนุนผู้เรียนได้ใช้วิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง การประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ หรือปรับปรุงแก้ไขเทคนิคการพยาบาล และวิธีการพยาบาลที่มีอยู่ ให้มีการพัฒนาในทางที่ดีและเหมาะสม หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางการพยาบาล ทั้งด้านบริหาร บริการ และการศึกษา

ข้อกระทงที่ 35 มุ่งมั่นในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการดูงาน อบรม เข้าร่วมประชุม เป็นวิทยากรและศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการพยาบาล เนื่องจากงานวิชาการเป็นการแสดงออกถึงความเป็นนักวิชาการซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการพยาบาล เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ประกอบการพยาบาลในเชิงวิชาการ ทำให้พยาบาลรับรู้ความก้าวหน้าของหน่วยงานอื่น ช่วยให้มีการสืบทอดความรู้ มีความบันทึกความก้าวหน้าไว้เป็นหลักฐาน เป็นการแสดงต่อสาธารณชนถึงกิจกรรมในวิชาชีพ เป็นกลวิธีในการพัฒนาตนเองที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน เนื่องจากการประเมินระดับตำแหน่งในปัจจุบันใช้ผลงานวิชาการประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 36 มีการทำวิจัยหรือสร้างผลงานทางวิชาการ ในวงการศึกษาศึกษาพยาบาลจะต้องมีการศึกษา วิจัย แต่งตำรา เขียนบทความที่เป็นประโยชน์ออกเผยแพร่ ตำราเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้มีคุณค่าทางวิชาการกับการพัฒนาสังคม (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, อ้างถึงใน กัญญา มั่งคั่งสง่า, 2539 : 48-49)

ข้อกระทงที่ 37 สามารถนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมวิชาการทั้งในและนอกหน่วยงานและเผยแพร่ในวารสารทางการพยาบาล เนื่องจกงานวิชาการเป็นการแสดงออกถึงความเป็นนักวิชาการซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการพยาบาล เป็นการแสดงต่อสาธารณชนถึงกิจกรรมในวิชาชีพ เป็นกลวิธีในการพัฒนาตนเองที่มีประสิทธิภาพ

ข้อกระทงที่ 38 นำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการสอนทางคลินิกได้ เป็นการเลือกสรรข้อมูลจากงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการพยาบาล ซึ่งอาจารย์พยาบาลจะต้องมีความสามารถในการรับรู้ และเลือกสรรงานวิจัยที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิก ซึ่งอำพล จินดาวัฒนะ (2538 : 3) เสนอคุณลักษณะของพยาบาลในยุค

โลกาภิวัตน์ว่าจะต้องมีความสามารถรับ คัดกรอง ตัดบางส่วนทิ้ง เก็บบางส่วนไว้ สามารถแปล วิเคราะห์ และรู้เท่าทันข้อมูล สามารถติดตามและเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อกระทงที่ 41 กล้าเสนอความคิดเห็นต่อสังคมบนพื้นฐานของความเป็น นักวิชาการ อาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลหนึ่งที่จะต้องมีการเตรียมตัวเองให้พร้อมและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ให้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ และประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของพยาบาลในยุคโลกาภิวัตน์ของอำพล จินดาวัฒนะ (2538 : 3) ที่จะต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพการพยาบาลแล้วยังต้องรู้กว้าง ก้าวทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมอีกด้วย

ข้อกระทงที่ 53 มีไหวพริบ ปฏิภาณดี อาจารย์พยาบาลในบทบาทของความ เป็นนักวิชาการจะต้องมีการปรับตัวได้ดีในทุกสถานการณ์ ซึ่งในการปฏิบัติการการพยาบาล อากาของผู้ป่วยอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถรวมทั้งการมีปฏิภาณและไหวพริบที่ดี ในการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

ข้อกระทงที่ 57 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพราะการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์พยาบาลจะต้องเตรียมความพร้อมที่จะ รับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งต้องมีการปรับตัวและ ต้องปรับวิธีการสอน ในคลินิกเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นความเป็นนักวิชาการของอาจารย์พยาบาลควรเป็น ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

ข้อกระทงที่ 72 เรียนรู้ เข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรมและยอมรับในความแตกต่าง ของบุคคล เนื่องจากโลกยุคปัจจุบันและอนาคตเป็นยุคโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารสะดวก รวดเร็ว ประกอบกับการย้ายถิ่นฐานและลักษณะสังคมในอนาคตจะมีลักษณะแบบย่อยแยก ทำให้มีคนต่างเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมเข้ามาอยู่รวมกันมากขึ้น ดังนั้นอาจารย์พยาบาลใน บทบาทของความเป็นนักวิชาการจะต้องเรียนรู้ เข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรมและยอมรับในความ แตกต่างของบุคคล

ข้อกระทงที่ 76 มีทักษะในการโต้ตอบ ปฏิเสธ และเจรจาต่อรองเพื่อประโยชน์ อันชอบธรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนทางคลินิก อาจารย์พยาบาลจะต้องประสานงานกับ ทีมสุขภาพในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษาในแต่ละระดับ และ ผู้ให้บริการได้รับบริการการพยาบาลที่ดีและมีคุณภาพ อาจารย์พยาบาลในบทบาทของความเป็น นักวิชาการจะต้องมีทักษะในการโต้ตอบ ปฏิเสธ และเจรจาต่อรองเพื่อประโยชน์อันชอบธรรม ทั้งของตนเอง นักศึกษา และผู้ให้บริการ

ข้อกระทงที่ 80 บริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์พยาบาลควรจะ วางแผนการและกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการสอนในคลินิกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ประจำวัน หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดหรือเวลาที่มีอย่างจำกัด

ข้อกระทงที่ 81 ศึกษาและเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์พยาบาลควรสนใจและใฝ่รู้ที่จะนำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาและประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนในคลินิก

ข้อกระทงที่ 82 มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปฏิบัติงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นความสามารถระดับสากล (Global competation) (เกษม วัฒนชัย, 2538 : 5 ; อัมพลจินดาวัฒนนะ, 2539 : 28) ดังนั้นอาจารย์พยาบาลควรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์

ข้อกระทงที่ 83 สามารถอธิบายและสาธิตการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการพยาบาลรวมทั้งการบำรุงรักษาได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก และในทางการแพทย์ได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจทางห้องทดลอง ตรวจพิเศษและการรักษารูปแบบต่างๆ เพื่อความถูกต้องแม่นยำ ประหยัดเวลา และสะดวกแก่ผู้ป่วย กุลยา ตันติผลาชีวะ (2539 : 69) กล่าวว่า พยาบาลในทศวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้หลากหลายและสร้างสรรค์ ทันต่อความก้าวหน้าทางการแพทย์และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีทางสุขภาพ

ข้อกระทงที่ 84 มีความสามารถในการใช้ระบบเครือข่ายข้อมูล (Internet) ในการติดต่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ทางการแพทย์ เนื่องจากสังคมปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมสารสนเทศ มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก และผลจากความเจริญก้าวหน้าทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ทุกวงการได้รับประโยชน์จากข้อมูล รวมทั้งวงการศึกษาระดับทรวงสาธารณสุข

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบความเป็นนักวิชาการ ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบของความสามารถด้านวิชาการ และการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก อาจารย์พยาบาลจะต้องมีความเป็นนักวิชาการ เพื่อความทันสมัย ทันเหตุการณ์ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในคลินิกเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาพยาบาล ความรู้ทางวิชาการและผลงานวิจัยจะทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถแก้ไขปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทงพบว่า ข้อกระทงดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา มั่งคั่งสง่า (2539) นันทนา น้ำฝน (2526) วารุณี มีเจริญ (2539) วิพรรณ วัฒนศัพท์ (2523) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2542) Verginia (1965)

Margaret (1966) จากงานวิจัยที่สนับสนุนจะเห็นได้ว่าอาจารย์พยาบาลจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็น นักวิชาการ คือ มีการริเริ่มความรู้ใหม่ๆ ด้านการพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ ให้การสนับสนุนผู้เรียนได้ใช้วิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง มุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการดูงาน อบรม เข้าร่วมประชุม เป็นวิทยากรและศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการพยาบาล มีการทำวิจัยหรือสร้างผลงานทางวิชาการ สามารถนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมวิชาการทั้งใน และนอกหน่วยงานและเผยแพร่ในวารสารทางการพยาบาล นำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการสอนทางคลินิกได้ กล่าวเสนอความคิดเห็นต่อสังคมบนพื้นฐานของความเป็นนักวิชาการ มีไหวพริบ ปฏิภาณดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เรียนรู้ เข้าใจ ในวิถีชีวิต วัฒนธรรมและยอมรับในความแตกต่างของบุคคล มีทักษะในการติดต่อ ปฏิเสธและเจรจาต่อรองเพื่อประโยชน์อันชอบธรรม บริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษาและเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์ สามารถอธิบายและสาธิตการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการพยาบาลรวมทั้งการบำรุงรักษาได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการใช้ระบบเครือข่ายข้อมูล (Internet) ในการติดต่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ทางการพยาบาล

2.3 ตัวประกอบที่อธิบายถึงการสอนในคลินิก ตัวประกอบนี้มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 3.160 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .343 - .675 มีข้อกระทงจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยข้อกระทง

ข้อกระทงที่ 1 ปฐมนิเทศนักศึกษาให้เข้าใจวัตถุประสงค์และกระบวนการของการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม เมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานจะสามารถปฏิบัติงานได้สะดวก ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนในคลินิกจะเริ่มต้นตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์สำหรับการสอน ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรชี้แจงให้นักศึกษาทราบเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาในการทำ ความเข้าใจ และสรุปสั้นๆ ล่วงหน้าไว้ว่าการศึกษาวិชานี้ สิ่งที่คาดหวังคืออะไร อาจารย์มีเกณฑ์ในการประเมินผลอย่างไร (Gladkowski, อ้างถึงใน กัญญา มิ่งคังสง่า, 2539 : 44)

ข้อกระทงที่ 3 มีความสามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในภาคปฏิบัติได้สอดคล้องกับสภาพการณ์จริง ในการสอนในคลินิก การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนนั้นอาจารย์พยาบาลจะต้องพิจารณาระดับความสามารถของนักศึกษา และสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหอผู้ป่วยว่ามีสภาวะการณ์เป็นอย่างไร ในบางครั้งการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในคลินิคนักศึกษาอาจมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ผู้สอนบ้าง เพราะ

การที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดการเรียนการสอนจะทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจและมีใจรักการเรียนมากขึ้นด้วย (Gladkowski, อ้างถึงใน กัญญา มั่งคั่งสง่า, 2539 : 44)

ข้อกระทงที่ 4 สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้จากอาจารย์พยาบาลได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ในฐานะที่เป็นแหล่งวิทยาการในหอผู้ป่วยอย่างหนึ่ง อาจารย์พยาบาลจะต้องมีนิสัยรักการเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้ทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิก ดังนั้นในการสอนทางคลินิก อาจารย์พยาบาลจำเป็นต้องมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษามีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล

ข้อกระทงที่ 5 มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ องค์ประกอบสำคัญในการวางแผนการสอนในคลินิก อาจารย์พยาบาลควรทราบและเข้าใจ คือ จุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของบทเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา โอกาสหรือเวลาที่ผู้สอนจะสามารถให้ความช่วยเหลือ แนะนำการเรียนซึ่งอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ความจำกัดของหอผู้ป่วย รวมทั้งความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการสอน ดังนั้น การเรียนการสอนในคลินิก อาจารย์พยาบาลควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ

ข้อกระทงที่ 6 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิก อาจารย์พยาบาลจะต้องพิจารณาระดับความสามารถของนักศึกษาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหอผู้ป่วย ซึ่งบางครั้งในการปฏิบัติการพยาบาล อาจารย์พยาบาลอาจเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลหรือการแก้ไขปัญหาพร้อมกับอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกบ้าง เพราะการที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในคลินิก จะทำให้นักศึกษาปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ และมีใจรักในวิชาชีพการพยาบาลด้วย ดังนั้นในการสอนทางคลินิก อาจารย์พยาบาลเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง

ข้อกระทงที่ 7 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบอาจารย์เพื่อซักถามเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วย เมื่อมอบหมายงานการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพ ถ้านักศึกษาพยาบาลไม่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติการพยาบาล อาจจะทำให้ นักศึกษาเกิดความเครียด วิตกกังวล ไม่สบายใจ คับข้องใจ และเกิดความกลัวตามมา (Oermann, 1998 : 197) ดังนั้น อาจารย์พยาบาลควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบ เพื่อซักถาม

เกี่ยวกับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการด้วย

ข้อกระทงที่ 8 ใช้วิธีการสอนในคลินิกหลายรูปแบบ ในเรื่องของวิธีการสอน อาจารย์ควรมีกลยุทธ์ในการสอนหลายๆ แบบ ไม่ควรยึดถือวิธีการสอนรูปแบบเดิม เนื่องจากการเรียนการสอนในคลินิกทั้งอาจารย์และนักศึกษาจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับในเวลาเดียวกัน

ข้อกระทงที่ 9 ให้คำชี้แจงและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะเป็นแหล่งวิทยากรให้นักศึกษาในขณะฝึกปฏิบัติงานในผู้ป่วย เมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานอาจารย์จะเป็นผู้ที่จะให้คำชี้แจงและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้อย่างทันที ทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานการพยาบาล

ข้อกระทงที่ 10 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้นำหลักการต่างๆ ตามทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล การเรียนภาคปฏิบัติเป็นการนำความรู้ทางด้านวิชาการในภาคทฤษฎีมาประยุกต์ในการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้รับบริการในสภาพการณ์จริง ทำให้นักศึกษามีการพัฒนาความรู้ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลและทัศนคติต่อวิชาชีพ อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในคลินิกเป็นหัวใจของการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

ข้อกระทงที่ 11 ให้ความอิสระแก่นักศึกษาในการถามคำถาม หรือช่วยในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ การดำเนินการสอนในคลินิกตามแผนการสอนที่จัดทำไว้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับชั้น อาจารย์พยาบาลควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและมีอิสระทางความคิด สร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาตามความเหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อกระทงที่ 12 ปรับปรุงวิธีการสอนและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการสอน ได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและจำนวนนักศึกษา อาจารย์พยาบาลจะต้องเลือกประสบการณ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ตามแผนการพยาบาลที่จัดทำไว้ โดยประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วย

ข้อกระทงที่ 13 สามารถให้ความกระจ่างในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการหรือเหตุผล อาจารย์พยาบาลจะต้องมีแนวคิดหรือแนวทางในการสอนทางคลินิก เพื่อค้นหากิจกรรมที่จะสร้างให้เกิดความกระจ่างแก่นักศึกษาได้อย่างชัดเจน ในองค์ความรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อกระทงที่ 14 นิเทศและประเมินผลงานซึ่งได้รับมอบหมายได้เหมาะสม การสอนในคลินิก อาจารย์พยาบาลจะประเมินการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาที่ได้รับมอบหมายงานไว้ ให้ให้ข้อมูล ให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่นักศึกษาในการวางแผนการพยาบาล และบันทึกความก้าวหน้าในการฝึกปฏิบัติการของนักศึกษาตามระดับความสามารถของนักศึกษา

ข้อกระทงที่ 15 สามารถควบคุม กำกับ ติดตามงานและตรวจสอบคุณภาพ งานของนักศึกษา ซึ่งการสอนในคลินิกอาจารย์พยาบาลจะต้องพิจารณาถึงระดับความสามารถของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาลว่า นักศึกษาคนใดอาจารย์พยาบาลจะต้องควบคุม กำกับ หรือติดตาม เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลด้วยความถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจะต้องมีความสามารถในการควบคุม กำกับ ติดตามงานและตรวจสอบคุณภาพงานของนักศึกษา

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบการสอนในคลินิก ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบของความสามารถด้านการสอน เมื่อพิจารณาการอธิบายของตัวแปรพบว่า ตัวแปรดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ณีรัตนพันธ์ (2519) วิพรรณ วัฒนศัพท์ (2523) นันทนา น้ำฝน (2526) ลักษณ์นันท์ เศรษฐ (2539) ศรสวาท ชัยอรุณ. (2536) กัญญา มั่งคั่งสง่า (2539) วารุณี มีเจริญ (2539) ศรีสุดา งามจำ (2540) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2542) Verginia (1965) Margaret (1966) Davidhizar & McBride (1985) Mogan & Knox (1985) Mogan & Knox (1987) Davis, et al (1992) Sieh & Bell (1994) Benor & Levyof (1997) จากงานวิจัยที่สนับสนุน จะเห็นได้ว่าการสอนในคลินิกเป็นจุดสำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญ และเกิดทักษะรวมทั้งเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งอาจารย์พยาบาลมุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในการปฏิบัติจริงได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในคลินิคนั้น อาจารย์พยาบาลจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากสภาพหรือเหตุการณ์ที่เป็นจริงเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้เห็น และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง นอกจากนี้ อาจารย์พยาบาลจะเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการฝึกปฏิบัติอย่างมีทักษะและมีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาของผู้ป่วย ตลอดจนให้การดูแลผู้รับบริการ ซึ่งการสอนในคลินิกจะส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ ด้วยความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยทักษะที่ถูกต้อง แม่นยำนุ่มนวลและด้วยคุณธรรมที่ทำให้สังคมยอมรับวิชาชีพการพยาบาล

2.4 ตัวประกอบที่อธิบายถึง การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ตัวประกอบนี้มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 2.040 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .464 - .571 ข้อกระทงจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 88 มีเกณฑ์ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานที่ชัดเจน (.571) ข้อกระทงที่ 90 มีความยุติธรรมในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา (.569) ข้อกระทงที่ 87 ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยศึกษาถึงความสามารถของนักศึกษาอย่างแท้จริง (.566) ข้อกระทงที่ 91 หลังจากเสร็จสิ้น การฝึกแต่ละทักษะ มีการสรุปปัญหาการฝึกปฏิบัติงาน ร่วมกับเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (.546) ข้อกระทงที่ 89 บอกความก้าวหน้าของการเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติงานให้นักศึกษาทราบเป็นระยะๆ (.542) ข้อกระทงที่ 85 อธิบายหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษาเข้าใจ (.516) ข้อกระทงที่ 86 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลงานของนักศึกษา (.464)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทงพบว่า ข้อกระทงดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ณีรัตนพันธ์ (2519) พนอพรรณ สุรสิทธิ์ (2519) นันทนา น้ำฝน (2526) ลักษณะนันท์ เชนบุญ (2539) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2542) Margaret (1966) Mogan & Knox (1985) Mogan & Knox (1987) Sieh & Bell (1994) Benor & Leviyof (1997) จะเห็นได้ว่าการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านใดบ้าง และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาในคลินิกจะเป็นการประเมินผลการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้เรียน ทั้งในด้านการปฏิบัติกรพยาบาลและทักษะอื่นๆ ที่จำเป็น ซึ่งอาจารย์พยาบาลจะต้องมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ประเมินด้วยความเที่ยงตรงและยุติธรรม ให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้องตรงความเป็นจริงแก่นักศึกษา ดังนั้นอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้องมีคุณลักษณะการประเมินผลภาคปฏิบัติ

2.5 ตัวประกอบที่อธิบายถึง บุคลิกภาพส่วนตัว มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 1.659 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .480 - .639 จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 47 กิริยามารยาทสุภาพ เรียบร้อย (.639) ข้อกระทงที่ 46 แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เหมาะสม (.613) ข้อกระทงที่ 48 สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ท่าทาง

เป็นมิตร (.549) ข้อกระทงที่ 44 บุคลิกภาพสง่าผ่าเผย เป็นที่ยอมรับ (.505) ข้อกระทงที่ 50 ลักษณะท่าทางกระฉับกระเฉง ว่องไวและมีชีวิตชีวา (.487) ข้อกระทงที่ 45 มีสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพอนามัย (.480)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบบุคลิกภาพส่วนตน ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบคุณลักษณะส่วนบุคคล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทงพบว่า ข้อกระทงดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา น้ำฝน (2527) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิริยา สัมมาวาจ (2542) Benor & Leviyof (1997) Brown (1981) Dawson (1986) Jacobson (1966) Kiker (1973) O'Shea & Parsons (1979) Mogan & Knox (1987) Mogan & Warbinek (1994) Nehring (1990) Sieh & Bell (1994) Windsor (1987) Wiseman (1994) จะเห็นได้ว่าบุคลิกส่วนตนของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก จะทำให้นักศึกษาหรือผู้ให้บริการเกิดความประทับใจ เชื่อถือ กล่าวที่จะพูดคุย นอกจากนั้นบุคลิกภาพยังสามารถพยากรณ์ความสำเร็จปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลได้ โดยพบว่ามีบุคลิกภาพที่แสดงออก คือ กิริยามารยาทสุภาพ เรียบร้อย แต่งกายสะอาด เรียบร้อยเหมาะสม สีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ท่าทางเป็นมิตร บุคลิกภาพสง่าผ่าเผย เป็นที่ยอมรับ ลักษณะท่าทางกระฉับกระเฉง ว่องไวและมีชีวิตชีวา มีสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ยูนิพันธุ์ ที่ว่า อาจารย์พยาบาลที่ดีควรมีคุณลักษณะของครูและพยาบาลอยู่ในตนเอง คุณลักษณะดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การมีความรู้ดีและสอนดี บุคลิกลักษณะการเป็นพยาบาลที่ดีและบุคลิกส่วนตัวดี (จินตนา ยูนิพันธุ์, 2527 : 27) เพราะคุณลักษณะทั้ง 3 ประการนี้จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการสร้างคุณลักษณะ และทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

2.6 ตัวประกอบที่อธิบายถึง การปฏิบัติกรพยาบาล มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 1.596 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 6 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .324 - .612 จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 22 ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความมีสติ รอบรู้ เชื่อมั่น และมีวิจารณ์ญาณ (.612) ข้อกระทงที่ 21 มีทักษะในการสังเกตและสามารถประเมินปัญหาสุขภาพและความต้องการการพยาบาลของผู้รับบริการได้อย่างครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ (.585) ข้อกระทงที่ 23 เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติกรพยาบาล (.487) ข้อกระทงที่ 20 บุรณาการความรู้และประยุกต์ใช้ทฤษฎีการพยาบาล หลักการ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติกรพยาบาล (.409) ข้อกระทงที่ 25 มีทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล (.324)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบการปฏิบัติกรพยาบาล ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบสมรรถนะเชิงวิชาชีพการพยาบาล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทงพบว่า ข้อกระทงดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนอพรรณ สุรสิทธิ์ (2519) วิพรรณ วัฒนชีพ (2523) นันทนา น้ำฝน (2526) ศรสวาท ชัยตรุณ (2536) กัญญา มั่งคั่งสง่า (2539) ลักษณะนันท์ เดชบุญ (2539) ศรีสุตา งามช้า (2540) สุภาพ อารีเอื้อ และสิระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิระยา สัมมาวาจ (2542) Virginia (1965) Margaret (1966) Brown (1981) Mogan & Knox (1985) Mogan & Knox (1987) Davis, et al. (1992) Sieh & Bell (1994) จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติกรพยาบาลในฐานะที่อาจารย์พยาบาล ผู้สอนในคลินิกก็คือ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลเหมือนกับพยาบาลวิชาชีพคนอื่น ๆ ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพของตนเองให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เป็นที่ยอมรับของที่มีสุขภาพ ผู้รับบริการและนักศึกษา มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งอาจารย์พยาบาลจะต้องตระหนักว่า ตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลคนหนึ่งที่มีส่วนทำให้วิชาชีพก้าวหน้า อาจารย์พยาบาลจะต้องทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (good role model) แก่นักศึกษาและผู้ร่วมวิชาชีพ

2.7 ตัวประกอบที่อธิบายถึง การรู้จักตนเอง มีค่าความแปรปรวนร้อยละ 1.754 เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 7 สามารถบรรยายได้ด้วยข้อกระทงที่มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .342 - .555 จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย

ข้อกระทงที่ 71 รู้จักตนเองและผู้อื่น (.555) ข้อกระทงที่ 74 มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาผู้ใช้บริการ และผู้ร่วมงาน (.472) ข้อกระทงที่ 73 มีมนุษยสัมพันธ์ดี (.417) ข้อกระทงที่ 55 มีอารมณ์ขัน (.351) ข้อกระทงที่ 78 สามารถในการแก้ไขข้อขัดแย้งและแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ (.342)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มตัวประกอบการรู้จักตนเอง ส่วนใหญ่ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทงพบว่าข้อกระทงดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพรรณ วัฒนชีพ (2523) นันทนา น้ำฝน (2526) ศรสวาท ชัยตรุณ (2536) กัญญา มั่งคั่งสง่า (2539) วารุณี มีเจริญ (2539) ศรีสุตา งามช้า (2540) สุภาพ อารีเอื้อ และ สิระยา สัมมาวาจ (2541) สุภาพ อารีเอื้อและ สิระยา สัมมาวาจ (2542) Virginia (1965) Margaret (1966) Davidhizar and McBride (1985) Brown (1981) Dawson (1986) Jacobson (1966) Mogan & Knox (1987) Sieh & Bell (1994) ในการทำงานกับมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ศิริพร ตันติพลวินัย (2538 : 93-94) กล่าวว่า ต้องรู้จักธรรมชาติของมนุษย์ รู้นิสัยใจคอ ความต้องการ และรู้จักวิธีการใช้คนให้ทำงานร่วมกัน

จนบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นการรู้จักตนเองและผู้อื่นเป็นอย่างดี จึงเป็นเคล็ดลับอย่างหนึ่งในการทำงานให้สำเร็จและมีคุณภาพได้ จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า มีข้อกระทงที่เพิ่มขึ้น คือ การมีอารมณ์ขัน เพราะลักษณะของพยาบาลเป็นงานที่ต้องกระทำและรับผิดชอบต่อชีวิตของผู้ป่วยโดยตรง ทำให้พยาบาลเกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน อารมณ์ขันสามารถช่วยให้มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี เกิดความสนุกสนาน ลดความตึงเครียดในการทำงานและการเบื่อง่าย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกัน และช่วยในการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา ผู้รับบริการ และทีมสุขภาพได้เป็นอย่างดี

2.8 ตัวประกอบที่อธิบายถึง ตัวประกอบความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.502 คิดเป็นร้อยละ 1.650 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 4 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของตัวประกอบด้านนี้พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึงความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 28 ความรู้ในหลักการพยาบาล ทฤษฎีการพยาบาลและศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างแม่นยำ (.479) ข้อกระทงที่ 29 มีความรู้ และความเข้าใจในการจัดรูปแบบการให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนตามนโยบายการพัฒนาสาธารณสุขของประเทศ(.415) ข้อกระทงที่ 76 มีความรู้และเข้าใจในภารกิจและขอบข่ายงานด้านการจัดการเรียนการสอนในคลินิก (.390) ข้อกระทงที่ 2 มีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลและประยุกต์สู่การปฏิบัติได้ดี (.359)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบสมรรถนะเชิงชีพการพยาบาล ความสามารถด้านการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทงดังกล่าวเป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ทางการพยาบาล ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวโน้มลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาลในอนาคต ซึ่งบทบาทการพยาบาลจะครอบคลุมด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ใช้บริการ บทบาทการพยาบาลทั้ง 4 มิติดังนี้ยังคงเป็นบทบาทหลักของพยาบาลทั้งในปัจจุบันและอนาคต แต่แนวโน้มในอนาคตจะมีการเน้นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคมมากขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และการสาธารณสุขมูลฐานที่เน้นการพึ่งตนเองของประชาชน ซึ่งเป็นนโยบายเชิงรุกของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ และส่งเสริมให้

ประชาชนรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน (กรองโต อุณหสูต, 2539 :40) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2539 : 5-6) ได้เสนอจุดเปลี่ยนของงานบริการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 จะมุ่งเป้าหมายการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและความเจ็บป่วย ดังนั้นงานการบริการพยาบาลจึงต้องเป็นเชิงรุกเข้าสู่บ้านและครอบครัวในรูปแบบของการบริการที่บ้าน และดูแลประชาชนเป็นรายบุคคลเพื่อประสิทธิผลของการรักษาพยาบาล และลดค่าใช้จ่าย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในคลินิกจะต้องเน้นการได้เข้าถึงประชาชนในบ้านและชุมชน ในรูปแบบของการเยี่ยมบ้าน การตรวจสุขภาพในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์พยาบาล และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของวิชาชีพได้อย่างชัดเจน

2.9 ตัวประกอบที่อธิบายถึงตัวประกอบการเป็นที่พึ่งทางใจ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.389 คิดเป็นร้อยละ 1.526 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 4 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวถึง การเป็นที่พึ่งทางใจ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 69 เป็นที่พึ่งทางใจให้แก่ผู้เรียนในขณะปฏิบัติการพยาบาล (.524) ข้อกระทงที่ 70 เป็นบุคคลที่ผู้เรียนสามารถให้ความไว้วางใจ (.516) ข้อกระทงที่ 68 พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือและเต็มใจช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ให้บริการ (.511) ข้อกระทงที่ 67 รักษาความลับของนักศึกษาและผู้ให้บริการ (.391)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบการเป็นที่พึ่งทางใจ ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบคุณลักษณะส่วนบุคคล เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทงดังกล่าว เป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ การเป็นที่พึ่งทางใจ สิวลี ศิริวิไล (2537 : 64) ได้เสนอจริยธรรมสากลของแพทย์และพยาบาล ประกอบด้วย ความเมตตาสงสาร (Compassion) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) ความเข้าใจและเห็นใจ (Sympathy) และความเอื้ออาทร (Caring) ในการฝึกปฏิบัติในคลินิกนั้น ถ้านักศึกษาไม่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติการพยาบาล จะทำให้นักศึกษาเกิดความเครียด วิตกกังวลและเกิดความกลัวตามมา (Oermann, 1998 : 197) อาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกจะต้องเป็นที่พึ่งทางใจให้แก่ผู้เรียนในขณะปฏิบัติการพยาบาล ในส่วนของผู้ให้บริการอาจารย์พยาบาลจะต้องสร้างความประทับใจและความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้ให้บริการกล้าที่จะพูดคุยนอกอาการความเจ็บป่วย ความรู้สึก ความคิดเห็น รวมทั้งขอคำปรึกษาและความช่วยเหลือ ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ให้บริการ และวางแผนการพยาบาลได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเจ็บป่วยและความต้องการ มีผลให้

ผู้ให้บริการเกิดความพึงพอใจและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล

2.10 ตัวประกอบที่อธิบายถึงตัวประกอบการพัฒนาการพยาบาล มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.376 คิดเป็นร้อยละ 1.512 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 2 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวถึงการพัฒนาการพยาบาล ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 32 เลือกสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการพยาบาล (.444) ข้อกระทงที่ 24 ประเมินผลการพยาบาลได้และปรับปรุงแผนการพยาบาลให้เหมาะสมกับสภาพผู้ให้บริการอยู่เสมอ (.351)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบการพัฒนาการพยาบาล ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบสมรรถนะเชิงวิชาชีพการพยาบาล และตัวประกอบความสามารถด้านการสอนเมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทงดังกล่าว เป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งการพัฒนาการพยาบาล เป็นการแสดงให้เห็นว่าวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่พึงใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม การตัดสินใจหรือให้เหตุผลที่จะตัดสินใจเปลี่ยนแปลงความรู้ให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ วิชาชีพการพยาบาล ใช้ความรู้ความชำนาญเฉพาะทางและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล (รัตนา ทองสวัสดิ์, 2537 : 4-5) อาจารย์พยาบาลในฐานะที่เป็นสมาชิกของวิชาชีพพยาบาลจึงต้องมีส่วนร่วมในวิชาชีพและพัฒนาตนเองร่วมกับสมาชิกของวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนา หรือมาจัดทำเนื้อหาการเรียนการสอนในคลินิกให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ๆ เสมอ

2.11 ตัวประกอบที่อธิบายถึงตัวประกอบศิลปปะการนิเทศ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.286 คิดเป็นร้อยละ 1.413 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 3 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของตัวประกอบด้านนี้ พบว่าข้อกระทงดังกล่าวถึงศิลปปะการนิเทศ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 18 มีศิลปะในการตำหนิและชมเชยนักศึกษา (.512) ข้อกระทงที่ 17 การสร้างแรงจูงใจและเสริมแรงให้แก่นักศึกษา (.479) ข้อกระทงที่ 19 สามารถผ่อนคลายสถานการณ์ ผ่อนคลายตนเองและนักศึกษา (.434)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบศิลปะการนิเทศ ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบความสามารถด้านการสอน เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทง ดังกล่าวเป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ ศิลปะการนิเทศ การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย เป็นการดูแลนักศึกษาพยาบาลให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์และมีการพัฒนาทักษะของวิชาชีพ ภายหลังจากที่ได้จัดประสบการณ์และมอบหมายงานให้นักศึกษาแล้ว อาจารย์พยาบาลจะติดตามนิเทศการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการนิเทศ คือ เพื่อให้มีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ เพื่อให้การช่วยเหลือสนับสนุนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา และเพื่อเป็นการบริหารจัดการ ควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล (พวงรัตน์ บุญญานุกรณ์, 2537 : 17-18) ดังนั้นในบทบาทของผู้นิเทศ อาจารย์พยาบาลจะต้องมีศิลปะในการนิเทศ เพื่อให้การเรียนการสอนในคลินิกบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

2.12 ตัวประกอบที่อธิบายถึงตัวประกอบการใฝ่รู้ มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.200 คิดเป็นร้อยละ 1.318 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 3 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของตัวประกอบด้านนี้ พบว่า ข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึง การใฝ่รู้ ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 39 ช่างสังเกตและช่างสงสัย รักการค้นคว้าและแสวงหาคำตอบ (.359) ข้อกระทงที่ 34 สนใจใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต (.332) ข้อกระทงที่ 31 มีความใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ (.311)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบการใฝ่รู้ ได้ย้ายกลุ่มมาจากตัวประกอบความสามารถด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทงดังกล่าวเป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ การใฝ่รู้ เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในเรื่องที่ต้องการจะศึกษา รวมทั้งเป็นการพัฒนากระบวนการคิดให้คิดอย่างเป็นระบบ (พระธรรมปิฎก, 2542 : 19-23) ดังนั้นการใฝ่รู้ของอาจารย์พยาบาล จะต้องเป็นการค้นหาความจริงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้ ตนเองและวิชาชีพการพยาบาลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความทันสมัย และทันต่อวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.13 ตัวประกอบที่อธิบายถึงตัวประกอบจรรยาบรรณนักวิจัย มีค่าความแปรปรวนของตัวประกอบเท่ากับ 1.180 คิดเป็นร้อยละ 1.297 ประกอบด้วยข้อกระทงที่บรรยายจำนวน 2 ข้อ เมื่อพิจารณาการอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของตัวประกอบนี้พบว่าข้อกระทงดังกล่าวอธิบายถึง

จรรยาบรรณนักวิจัย ข้อกระทงที่อธิบายคือ

ข้อกระทงที่ 43 มีจรรยาบรรณของนักวิจัย (.464) ข้อกระทงที่ 42 ยอมรับ การวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัยจากผู้อื่น (.458)

กล่าวโดยสรุปกลุ่มตัวประกอบจรรยาบรรณนักวิจัย ได้ย้ายกลุ่มมาจาก ตัวประกอบความสามารถด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาการอธิบายของข้อกระทง พบว่าข้อกระทง ดังกล่าว เป็นตัวประกอบที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ได้จากวิจัยในครั้งนี้ จรรยาบรรณนักวิจัย การวิจัย ทางพยาบาลศาสตร์ เป็นการศึกษา ค้นคว้า เพื่อค้นหาคำตอบในปัญหาทางการพยาบาลและ พัฒนาการความรู้ของวิชาชีพการพยาบาลนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งในด้านการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล เพื่อให้วิชาชีพการพยาบาลพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้นักวิจัยที่ดีจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณ โดยคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ (2541) ได้กำหนดจรรยาบรรณของนักวิจัยขึ้น เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2541 เพื่อใช้เป็นแนวทาง สำหรับนักวิจัยยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม และหลัก วิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐานการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรีและ เกียรติภูมิของนักวิจัย ดังนั้นในการทำการวิจัยของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก อาจารย์ พยาบาลจะต้องมีจรรยาบรรณในการทำวิจัยด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นอาจารย์พยาบาลที่สอน ในคลินิกในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข และผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาใน สถาบันการศึกษาในสังกัดภาคเอกชน จึงทำให้ข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้ไม่สามารถอ้างอิงถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในแต่ละสังกัดได้ครอบคลุม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ต่างจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้เป็นอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ในสังกัดสถาบันการศึกษาพยาบาล ทั่วประเทศไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยอื่นๆ จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเฉพาะสังกัดทบวง มหาวิทยาลัย และในสังกัดต่างๆ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือสถาบันพยาบาลที่สังกัดใน สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เท่านั้น

ข้อเสนอแนะทางการศึกษาพยาบาล

1. ตัวประกอบ และข้อบกพร่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 5 ลำดับแรก คือ ความเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ความเป็นนักวิชาการ การสอนในคลินิก การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ และบุคลิกภาพส่วนตัว เรียงตามลำดับ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลในการพิจารณา และกำหนดเกณฑ์คัดเลือกบุคคลที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นอาจารย์พยาบาล และใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมของอาจารย์พยาบาลใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนทางคลินิกที่มีประสิทธิภาพ

2. ตัวประกอบที่สำคัญที่สุดของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าประกอบด้วยลักษณะความเป็นวิชาชีพการพยาบาล เป็นตัวแปรที่อธิบายตัวประกอบที่มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ในปัจจุบัน และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล จะพัฒนาเป็นเครื่องประเมินคุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก ตามความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาล จึงควรศึกษาตามความคิดเห็นของพยาบาลประจำการและนักศึกษาพยาบาล เพื่อที่จะได้หาข้อสรุปถึงคุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิกให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษานี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตามความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาล ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับงานปฏิบัติงานจริงของอาจารย์พยาบาลที่สอนในคลินิก